



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Vera Concilii Tridentini Historia**

Contra falsam Petri Suavis Polani narrationem

**Pallavicino, Sforza**

**Antverpiae, 1670**

Capvt XVIII. Noua Miltitij studia, quibus Lutherum reuocaret; eorumque exitus.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-11642**

1519. inter illius asseclas ægrè recenseri possint præstanti admodum intelligentiæ scriptores.

*De Eckio aliter Lutherus, aliter Melanchthon pronuntiant. Ille semper probris infestatur, quasi hominem, cuius lingua diues quædam esset inepiarum fodina: hic fatetur, in altercatione Lipsiæ ipsorum plerisque fuisse admirationi Eckium, propter varias & insignes ingenij dotes.*

Verumtamen infructuosus euentus illius disceptationis palam comprobat non æquitatem modò, sed etiam prudentiam Legati in repellendis Lutheri postulationibus iteratis, huiusmodi doctrinæ suæ experimentum vrgentibus, cùm ex dimicazione Lipsiensi compertum fuerit, nihil aliud in Luthero per eam confectum, nisi quod tenacius inhæreret contumacia, veritus ne per mutatam sententiam videretur non obtemperasse Pontifici, sed succubuisse aduersariis, atque uti conquereretur de Lipsia Vniuersitate, ipsoque Duce Georgio indignis modis, tamquam de inquis arbitris in prescribendis ratione legibusque certaminis. Porro in ceteris efficit, ut acta huiusmodi conflictus euulgata, pro eo ac variant hominum ingenia, aliquos in dubitationem adducerent circa eos articulos, quos anteà pro compertis recipiebant, dum quedam ex argumentationibus vel solutionibus Eckij minus inexpugnabiles videbantur; cùm sibi persuasissent, in eius lingua coactum in compendium, quidquid esset in Ecclesia rationum. Hisce tamen detrimenis aliquid commodi fuit intermisum: patuit namque, quād audacter Lutherus in Sedem Romanam perduellē se gesserit, & commune Scholasticorum iudicium irriserit. Cūm enim habetur disputatio, non quidem rationibus, quas cauillationes appellabat, sed merā auctoritate sacrae Paginæ, ac Patrum, in qua se triumphare gloriabatur; ab ea tamen in extremas redactum angustias haud semel manifestò se senserat.

### C A P V T XVIII.

*Nova Miltitij studia, quibus Lutherum reuocaret;*  
*eorumque exitus.*

**N**ondum tot pressus difficultatibus animum desponderat Miltitius, quin alias iniret vias ad recuperandum Lutherum, per duos ferè annos in ea procuratione consumptos, nec itinerum labore defatigatus, nec repulsarum pudore deterritus. Dignus profectò non mediocri laude, nisi eam obscurasset, non

non solum abiectione sui, parum illi decorâ qui personam Pontificis gerebat; sed factis ac dictis, Aulae causæque lui Principis officientibus. Etenim oblitus, quas partes ageret, nec ab intemperantia conuiuorum abstinuit, nec ab usu immoderato vini, quo tortore varia de Romana Aula deprompsit, simulque (vti assolet) moris gerendi gratiâ amplificauit; quæ ibi, tamquam Romæ ipsius confessiones, libenter excepta sunt ex ore Nuntij Pontificij ad confirmandam Lutheranam obtrectationem, exprobrata postea, uti inficiacioni haud obnoxia, in Wormatiensi Conuentu.

Iam verò post Lipsiense discrimen, Militius nouæ industriae nihil parcens, ad operam Eremitanorum Patrum Congregationis Teutonicae confugit, qui tunc ad Generalia Comitia conuenerant; sperauitque Lutherum, ut suorum gratiâ pugnam suscepereat, suorum itidem gratiâ quieteturum. Nec grauare Lutherus tulit, huiusmodi sibi deprecatores adhiberi, suæ arrogans potentia, quod ea planè agnoscerebat dimoueri non posse imperantium viribus, sed solum hæc precibus amicorum. Quare nouas literas ad Leonem 6. Aprilis 1520. dedit, sed veneno turgentibus aduersus Romam, eosque quos Pontificis adulatores appellant. In his verò non æqualem modò se gerit, sed superiorem, oblatis, quasi per commiserationem, pacis conditionibus. Atque sicuti nihil æquæ ac Eckium abominabatur; ita molestissimum quod possit in eum conatur, in inuidiam modis omnibus Eckium vocans apud Pontificem, cuius ille causam defensabat, & cuius gratiam vnicè cupiebat. Itaque contumeliosis vsque scismaticis illum carpens, impensè studet in eum regere, quidquid passa fuerit detrimenti Romanæ Ecclesiæ auctoritas: quapropter eidem obiicit, non solum per importunum eius accitum ad Lipsiensem pugnam, abstractum se fuisse à concordia, quæ iam fuisse inita coram Septemviro Treuirensi; sed argumento capto ex voce, quæ sibi casu exciderat de Pontificis potestate, ad disputandum ex professo fuisse protractum; eleuatâ illius potestatis existimatione in Lipsiensi certamine, ex iis quæ fuerant exagitata tum in ipsa concertatione, tum per eiusdem occasionem.

<sup>2</sup> Verum, quod ad primum spectat: quâ fronte id ille scribebat Leoni, cuius Nuntio paulò ante scripserat, non hanc vnicam, sed sex septemvæ præterea causas, quæ ipsum, ne Confluentiam adiret ad Septemviro Treuirensem, retinuerat? Quod verò ad alterum: perlustretur an verbulum unum fortuitò iactum fuerit. Hæc est Lutheri thesis ab Eckio oppugnata: *Romanam Ecclesiam esse omnibus*

Continetur  
in secreta in-  
struzione  
Aquenti E-  
piscopo tra-  
dita Septem-  
vri an. 1536.  
à Paulo III.  
Nuntio mis-  
so in Ger-  
mantam, vt  
Concilium  
Mantua ha-  
bendum in-  
diceret.

6. Aprilis  
1520.

1519. nibus aliis superiorem, probatur ex frigidissimis Romanorum Pontificum Decretis, intra quadringentos annos natis; contra quæ sunt Historiæ approbatæ centum & mille annorum, textus Scripturæ divinæ, & Decretum Nicenij concilij omnium sacrissimi.

Evidem cùm oculis viurpo tam aperta Lutheri mendacia, sordidasque contumelias, quibus onerat suos omnes amulos, quamvis dignitate, probitate, doctrinâ præclaros, stupore plane defigor; quinam fieri potuisse reputans, vt is non modò sibi nactus fuerit sententiarum sectatores, sed virtutis etiam laudatores.

At nihilominus in iis literis, tantam exhalantibus infamiam in Romam, tantam despicientiam in Romanum Pontificem, cui simul audent librum impudentissimum scribere, *De libertate Christiana*, clarius atque apertius falsum deprehenditur id quod Suavis persuadere laborat, causas haeresis Lutheranæ à non satis pia Leonis vita ortum duxisse: sic enim de Leone Lutherus hîc loquitur: *Scilicet celebratior & augustinior est in omni terrarum orbe tot tantorum virorum literis cantata opinio, & vite tuæ inculpata fama, quamvis quis vel maximus nominis possit quavis arte impeti. Non sum tam fulsus, ut cum incessam, quem nullus non laudat. Eum verò nominat modò agnum in medio luporum, modò Danielem in medio leonum.* De in importunam Caietani Cardinalis tyrannidem Lutherus accusat, quippe qui nullis habitis ad id mandatis, se ad palinodiam adigere voluisse, cùm violentiâ trahens etiam Pontificatus ruinam. Quasi perspecta Luthero non fuissent, & ab eo edita in suis voluminibus, praescripta Cardinali mandata illius puniendi, nisi per clara pententiæ indicia resipuisse. Narrat deinceps, quid secum egerit Carolus Miltitius, commendatque hominis sedulitatem ac postremam industriam in poscenda tandem à suis Eremitanis ope adipsum flectendum, quando spes reliqua non erat ad opprimendum. Ceterum ait, Pontificis prouolutum pedibus sese abiicere, sed geminâ conditione: alterâ, ne secum amplius agatur de sententia mutandis; alterâ, ne lex ipsi statuatur in diuino verbo interpretando. Quod perinde sonat, ac esse immunem in dogmatis Fidei Pontificia iurisdictione.

CAPVT

